

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry:n lausunto talousvaliokunnalle
Asia: VNS 8/2024 vp Kulttuuripoliittinen selonteko
<https://www.eduskunta.fi/pdf/VNS+8/2024>

Kulttuuri- ja luovat alat määritellään perusteellisuudeksi

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry kiittää kulttuuripoliittista selontekoa ja sitoutuu sen visioon.

On merkittävä laadullinen muutos kulttuuripoliitikassa ottaa kattokäsitteeksi kulttuuri- ja luovat alat, joka entisestään vahvistaa kulttuuripoliitikan elinkeinopoliittista luonnetta ja koko toimialan yhdyspintoja työ- ja elinkeinoministeriön kasvupoliitiikkaan ja ulkoasiainhallinnon vienninedistämiseen. Kiitämme selontekoa siitä, miten se kuvaa kulttuuri- ja luovien alojen arvoketjua ja näin alan ekosysteemiluonne hahmottuu: mitä kaikkia rakenteita kansainväliset menestystarinat tarvitsevat ympärilleen.

Tavoitteeksi asetetaan kulttuuri- ja luovien alojen BKT-osuuden kaksinkertaistamisen. Kilpailijamaihin verrattaessa tavoite on realistinen, mutta vaatii strategisia investointeja, aivan kuten selonteossa todetaan. Esimerkiksi Tanska rahoittaa elokuviaan kolminkertaisella summalla Suomeen nähden.

Kulttuuripoliittisessa selonteossa kulttuuri- ja luovat alat nähdään yhteiskunnan muutosvoimana. Elinkeinopoliitikassa ne ovat osa kestävyysmurrosta, tuottavuuden kasvua aineetonta arvonalistusta luomalla ja keino monipuolistaa elinkeinorakennetta. Kulttuuriviennin ja kulttuurin kansainvälistämisen suhteen haasteena on tähän saakka ollut suunnan puute. Nyt tavoitteet ovat selvät: selonteossa haetaan maakuvahyötyä ja merkittävästi vientituloja.

Kulttuuripoliittikka on talous- ja kasvupoliittikkaa

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry kannattaa kulttuuri- ja luoville aloille omaa jaostoa tutkimus- ja innovaationeuvostoon, sillä alan TKI-tie on ollut toistaiseksi hidas ja kivinen. Kulttuuri- ja luovat alat tarvitsee investointeja ja osaamista, joiden avulla tuottavuutta ja kasvua saadaan. Kannatamme lämpimästi valtioneuvostotasaisen ylivaalikautisen kulttuuri- ja luovien alojen toimielimen perustamista.

VTT:n vuonna 2023 laatiman tilannekuvan mukaan luovilla aloilla toimi yli 130 000 yritystä, joista suurin osa oli yksinyrittäjien. Lisäksi valtaosa yrittäjistä ja yritysten työntekijöistä toimi alalla osa-aikaisesti tai sivutoimisesti.

VTT:n arvion mukaan kasvun kannalta keskeisiä luovan talouden sektoreita ovat monistettavat sisällöt, kuten audiovisuaalinen ala, musiikkiala ja peliala. Myös tapahtumalan kasvu on ollut merkittävää. VTT:n mukaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia avautuu yhdistelemällä monistettavia sisältöjä. Esimerkiksi Aalto-yliopisto edistää radikaalia luovuutta, jossa yksi keskeinen menetelmä on poikkitieteellisyys: kyky käyttää toisen alan menetelmiä toisen alan ongelmien ratkaisemiseen. Ylipäänsä yhteiskuntamme tarvitsee lisää luovuutta. Sen ytimessä on taide ja taidelähtöiset menetelmät.

Helsingissä 28.2.2025

Rosa Meriläinen, pääsihteeri
Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry